

Порядок реагування на випадки булінгу

1. У разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків комісії з розгляду випадку боулінгу (цькування), керівник закладу повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Служби у справах дітей про випадки боулінгу (цькування) в закладі освіти.

2. Комісія за результатами проведеного розслідування щодо з'ясування обставин на підставі заяви про булінг (цькування), визначених сторін булінгу (цькування), встановлених можливих причин булінгу (цькування) розробляє рекомендації для педагогічних працівників щодо освітньої діяльності з учнями, причетними до булінгу, їх батьками (особами, що їх замінюють), заходи стабілізації психологічного клімату у колективі, надання соціальних та психолого-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування).

3. Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу.

4. Соціальний педагог чи практичний психолог у межах своїх посадових обов'язків:

- діагностує стан психологічного клімату в колективі, в якому відбувся булінг (цькування) та за результатами діагностики розробляє план корекційної роботи з кривдником та свідками із залученням батьків (законних представників);
- розробляє та реалізує програму індивідуальної реабілітації для потерпілого;
- розробляє профілактичні заходи для групи (класу), в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування); для батьків або законних представників;
- здійснює супровід педагогічних, науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес для групи (класу), в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування);
- забезпечує надання психологічного супроводу здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

5. Педагогічні працівники, які працюють з класом чи групою, у якій зафіксовано випадок булінгу (цькування), забезпечують:

- виконання рекомендації комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти щодо доцільних методів навчання та організації роботи з учнями, причетними до булінгу (цькування) та їхніми батьками (законними представниками);
- дотримання правил поведінки учасниками освітнього процесу в закладі освіти, визначених статутом закладу освіти, законодавством;
- виробляють спільно з здобувачами освіти правила взаємодії класу чи групи під час освітнього процесу.

6. Батьки здобувачів освіти (законні представники) зобов'язані виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

7. За виконання та моніторинг запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату в закладі освіти та визначених рекомендацій для учасників булінгу (цькування) відповідає уповноважена особа або особа, яка її замінює у разі відсутності відповідно до наказу про склад комісії.

8. Визначаються відповідальні особи, причетні до булінгу (цькування) та накладаються адміністративні стягнення.

- Цькування неповнолітнього карається штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 та 1700 гривень відповідно) або громадськими роботами від 20 до 40 годин.
- Така ж поведінка, вчинена групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, передбачає штраф від 1700 гривень до 3400 гривень або громадськими роботами від 40 до 60 годин.
- За булінг, вчинений малолітніми або неповнолітніми особами віком від 14 до 16 років, тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють.

Якщо директор закладу освіти не повідомить уповноважений підрозділ органів Національної поліції України про відомі йому випадки цькування учасників освітнього процесу тягне за собою накладання на нього штрафу від 50 до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до 1 місяця з відрахуванням до 20 % заробітку.

ПОРЯДОК реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в навчальному закладі

1. Підставою для реагування в закладі освіти на випадки булінгу (цькування) є заява або повідомлення, про випадок та/або підозру його вчинення стосовно неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, отриманої суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі освіти. Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні веб ресурси та ін.).

2. Повідомляти про випадки булінгу (цькування) в закладах освіти може будь-яка особа, учасником або стороною якого вона стала або яка підозрює про його вчинення стосовно неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, або про який отримала достовірну інформацію.

3. Повнолітні учасники освітнього процесу зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування у разі звернення дитини та/або якщо вони стали свідками булінгу (цькування) (оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю сторін булінгу (цькування), негайно втрутитись із метою припинення небезпечного впливу, надати (за потреби) невідкладну медичну та психологічну допомогу, звернутись до органів охорони здоров'я для надання медичної допомоги тощо).

4. Керівник закладу освіти:

- призначає уповноважену особу за реалізацію норм законодавства у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти з числа своїх заступників;
- у разі отримання заяви про випадок булінгу (цькування) не пізніше однієї доби повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України про звернення, одного з батьків або законних представників неповнолітньої особи;
- для невідкладного надання психологічної допомоги (за потреби) інформує територіальний орган (підрозділ) служби у справах дітей та/або центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

- для організації надання медичної допомоги постраждалій особі (за потреби) викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- визначає наказом склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) з метою проведення розслідування;
- у випадку тимчасової відсутності уповноваженої особи визначає цим наказом особу зі складу комісії, відповідальну за підготовку матеріалів для засідання (шляхом опитування учасників випадку, з'ясування наявності фото та відеофіксацій, психологічної характеристики сторін тощо);
- інформує особу, яка звернулась із заявою, про подальший порядок її розгляду;
- скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) не пізніше, ніж три робочі дні з дня надходження заяви про випадок або підозру з метою планування та застосування необхідних заходів реагування.

Діяльність комісії закладу освіти з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) є колегіальним органом закладу освіти, яка скликається в кожному окремому випадку надходження заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти не пізніше ніж три робочі дні з дня надходження заяви або повідомлення.
2. До складу комісії входять уповноважена особа та інші зацікавлені особи (педагогічні працівники, практичний психолог, медичний працівник та інші особи) за рішенням керівника закладу освіти. До участі в засіданні комісії також можуть бути залучені сторони булінгу (цькування) (за потреби), один з батьків або законних представників неповнолітнього кривдника та потерпілого, представники інших суб'єктів реагування на випадки боулінгу (цькування) в закладах освіти та інших зацікавлених сторін.
3. Комісія на своїх засіданнях розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції.
4. За підсумками роботи комісії складається протокол.
5. За виконання та моніторинг запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату в закладі освіти та визначених рекомендацій для учасників булінгу (цькування) згідно з протоколом засідання комісії відповідає уповноважена особа або особа, яка її замінює у разі відсутності відповідно до наказу про склад комісії.

6. До повноважень комісії належать: розгляд та аналіз матеріалів за результатами проведенного розслідування щодо з'ясування обставин на підставі заяви про булінг (цькування); визначення сторін булінгу (цькування), можливих причин та необхідних заходів для їх усунення; планування заходів стабілізації психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторонами булінгу (цькування) та надання соціальних та психолого-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування), в тому числі із залученням необхідних фахівців з надання правової, соціальної та іншої допомоги тощо; формування рекомендацій для педагогічних працівників закладу освіти щодо доцільних методів навчання та організації роботи з неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законними представниками; формування рекомендацій для батьків або законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування). Порядок застосування заходів виховного впливу в закладі освіти

1. Заходи виховного впливу застосовуються для відновлення та нормалізації відносин між учасниками освітнього процесу після випадку булінгу (цькування) з метою створення та сприятливого для навчання та роботи освітнього середовища.

2. Заходи виховного впливу застосовуються у разі наявності факту булінгу (цькування) в закладі освіти по відношенню до кривдника, потерпілого та свідків.

3. Заходи виховного впливу мають забезпечити дотримання прав та інтересів сторін булінгу (цькування), необхідне виховання та освіту, соціальну та психолого-педагогічну допомогу.

4. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними працівниками закладу освіти із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді тощо.

5. Необхідні заходи виховного впливу визначає та планує комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

6. Керівник закладу освіти вживає необхідних заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу, в тому числі залучення (за потреби) необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги тощо.

7. Керівник закладу освіти забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

8. Практичний психолог та соціальний педагог у межах своїх посадових обов'язків: діагностують стан психологічного клімату в колективі, в якому відбувся булінг (цькування); за результатами діагностики розробляють план корекційної роботи з кривдником та свідками із залученням батьків або законних представників; розробляють та реалізують програму індивідуальної реабілітації для потерпілого; розробляють профілактичні заходи для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування); для батьків або законних представників; здійснюють супровід педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування); забезпечують надання психологічного супроводу здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

9. Педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування): виконують рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти щодо доцільних методів навчання та організації роботи з неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законними представниками; забезпечують інтеграцію антибулінгового компонента в освітній процес, який визначається правилами поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти, статутом закладу освіти, законодавством; виробляють спільно з здобувачами освіти правила взаємодії групи під час освітнього процесу.